

Udenrigsministeriet

Folketingets Europaudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
	F2 j.nr. 2021-855	HPA	14. januar 2021

EUU alm. del – svar på spørgsmål 52 fra Søren Søndergaard (EL) stillet den 18. december 2020 til udenrigsministeren

Spørgsmål

Hvad kan ministeren oplyse om EU's beslutning om at blokere for et forslag i WTO om at give fattige lande adgang til coronavacciner, idet spørgeren henviser til Reuters-telegrammet "Wealthy countries block COVID-19 drugs rights waiver at WTO – sources", Reuters.com, den 20. november 2020?

Svar

I oktober 2020 fremlagde Indien og Sydafrika, med det formål at lette bekæmpelsen af COVID-19, et forslag i WTO om midlertidig suspension af flere afsnit i WTO-aftalen om beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder (TRIPS – Trade-Related Intellectual Property Rights). De pågældende afsnit vedrører bl.a. patenter, ophavsret og industrielt design.

Under drøftelser i WTO i november og december blev forslaget støttet af en række udviklingslande, mens EU og et antal industrilande i deres svar henviste til, at TRIPS-aftalen allerede indeholder den nødvendige fleksibilitet til effektiv bekæmpelse af pandemier som COVID-19.

Fleksibiliteten i TRIPS-aftalen ligger i medlemslandenes adgang til at udstede tvangslicenser, dvs. licens til at producere medicin uden samtykke fra patentrettighedshaveren. I nødsituationer som pandemier kan dette ske særlig hurtigt uden forudgående forhandlinger med patentrettighedshaveren. I 2017 blev fleksibiliteten i TRIPS aftalefæstet med en ret til import/eksport af medicin som hidrører fra tvangslicenser til lande, der mangler kapacitet til selv at producere medicinen. Sådanne licenser kan udstedes hurtigt efter notifikation til WTO.

Adgangen til at udstede tvangslicenser er hidtil kun blevet brugt i meget begrænset omfang. Det er for tidligt at sige, om dette vil ændre sig over

tid, men i modsat fald kan utilstrækkelig produktionskapacitet i mange udviklingslande være en medvirkende forklaringsfaktor. Dette forhold vurderes sammen med manglende finansiering og ineffektive sundhedssystemer at være hovedproblemerne i relation til udviklingslandenes problemer med at skaffe tidlig og effektiv vaccination mod COVID-19.

Der er således ingen indikationer på, at TRIPS-aftalen udgør en barriere for udviklingslandenes adgang til COVID-19 vacciner. Det bemærkes, at patentrettigheder netop er et incitament til at skabe investeringer i forskning og innovation til udvikling af f.eks. vacciner, og at det under den konkrete pandemi er sket i et hidtil uset tempo, blandt andet gennem offentligt-private samarbejder.

EU fortsætter imidlertid sammen med lande som Australien og Canada dialogen med Indien og Sydafrika m.fl. om de problemer, udviklingslandene står over for i relation til COVID-19. EU og Danmark deltager bl.a. aktivt i et vidtgående internationalt samarbejde for at imødegå disse problemer.

Ministeren for udviklingssamarbejde har i den forbindelse meddelt, at regeringen bevilger 50 mio. kr. til det internationale vaccinesamarbejde, COVAX-faciliteten, der skal sikre en milliard vaccinedoser til 92 lav- og mellem-indkomstlande inden udgangen af 2021.

Samtidig giver Danmark 50 mio. kr. til UNICEF's indkøbsafdeling, som med base i København har til opgave at indkøbe og distribuere vacciner på vegne af COVAX samt hjælpe udviklingslandene med at udrulle vaccinationsprogrammer for de mest sårbare grupper og sundhedspersonale. Bidraget på 100 mio. kr. til COVAX og UNICEF finansieres af COVID-19 puljen der blev afsat fra udviklingsbistanden på finanslov 2021, og skal forelægges Finansudvalget.

Endelig støttes Verdensbankens energisektorprogram ESMAP med 40 mio. kr., der bl.a. skal øge adgang til grøn elektricitet for sundhedsklinikker i Afrika, så vaccinerne kan opbevares ved rette temperatur på køl.

Med venlig hilsen

Jeppe Kofod